

Inleiding

Het klimaat warmt op door menselijk toedoen. De opwarming van de aarde is een mondiaal probleem, en lokaal kunnen we bijdragen om dit tegen te gaan. De gemeente Nijmegen zag al in 2011 het belang in van de noodzaak de opwarming van de aarde in te perken en stelde een duurzaamheidsagenda (2011-2015) op, waarin gesteld werd dat Nijmegen een stad is 'die verantwoordelijkheid neemt in het klimaat- en energievraagstuk'.¹ Toentertijd heeft de gemeente in deze duurzaamheidsagenda de ambitie uitgesproken om in 2045 een energieneutrale stad te zijn. Hierbij zou de stad 50% energie besparen en 50% energie duurzaam opwekken (t.o.v. het totale stedelijke energieverbruik 2009). Deze ambitie was vooruitstrevend: we liepen voor op veel van onze collega-gemeenten.

Het programma dat in de duurzaamheidsagenda stond beschreven, heeft voor de gemeente gediend als leidraad om zich verder te ontwikkelen als duurzame stad. Enkele voorbeelden van geïmplementeerde veranderingen ten aanzien van het reduceren van verdere opwarming van de aarde zijn: de duurzame bronnenstrategie, diverse wijkwarmteplannen, het Nijmeegse collectieve warmtenet en daarmee het aardgasvrij maken van wijken en het sturen op groene energie. Dit zijn al enkele goede stappen in de richting van een duurzame(re) stad.

Deze gemeentelijke projecten moeten in de algehele context van de klimaatcrisis gezien worden. De klimaatcrisis is immers een (gemeente)grens-overstijgend probleem. Mede daarom heeft de gemeenteraad van Nijmegen op initiatief van Partij voor de Dieren en GroenLinks in 2021 de noodtoestand uitgeroepen voor klimaat en biodiversiteit, door twee moties te aanvaarden die hiertoe oproepen.² Al eerder, in 2018, werd de motie 'Warmtevisie in mondiale context' van Partij voor de Dieren aangenomen. In deze motie wordt aan het college verzocht om ook rekening te houden met de *indirecte* uitstoot van duurzamere maatregelen. De Raad heeft hiermee het belang van een integrale aanpak aangekaart.

---

¹ Gemeente Nijmegen, 'Duurzaamheidsprogramma 2011-2015,' *Programma klimaat en energie*, 2011, p.4.

² Zie: <https://nijmegen.bestuurlijkeinformatie.nl/Reports/Item/a3ea8f95-b2d9-48eb-9bc3-c1db8a4e3848>; en: <https://nijmegen.bestuurlijkeinformatie.nl/Reports/Item/4b42dc5f-2a1c-4b22-92bf-02caa826adab>

Er hebben zich inmiddels verschillende nieuwe inzichten aangaande de klimaatcrisis ontwikkeld, die als aanleiding dienen om nogmaals met een kritische blik naar het gemeentelijke klimaatbeleid te kijken.

De verantwoordelijkheid die de gemeente draagt in het klimaat- en energievraagstuk, moet een concretere invulling krijgen. Het is van belang dat we de gemeentelijke ambities op het gebied van duurzaamheid goed kunnen controleren op voortgang en planning, zodat het mogelijk wordt voor de gemeente zich aan de afspraken in het klimaatakkoord te houden - of deze zelfs te overstijgen. Dit willen wij doen middels het opstellen van een klimaatbegroting, die, net als de financiële begroting, structureel onderdeel dient te zijn van (het uitvoeren van) het beleid.

Ter verheldering, met een klimaatbegroting wordt niet bedoeld dat er een nieuwe *financiële* begroting voor het klimaat moet komen of dat er een extra kopje bij de *financiële* begroting wordt toegevoegd over het klimaat. Er wordt een klimaatbegroting voorgesteld in de zin dat wij vinden dat er een duidelijk jaaroverzicht van de 'inkomsten en uitgaven' met betrekking tot het klimaat moet komen. Er is voor het woord begroting gekozen, omdat dit het belang van het document en de gewenste integratie in de jaarlijkse gang van zaken binnen de gemeente benadrukt. Met een klimaatbegroting wordt er dus gedoeld op een document waarin de te verwachten en toegelaten ontvangsten en uitgaven van CO₂-uitstoot en energieverbruik van de gemeente Nijmegen opgesteld staan. Het document zal fungeren als een monitor op het klimaatbeleid, maar wordt net als de financiële begroting standaard onderdeel van het beleid.

Beslispunten:

Met het aannemen van dit klimaatinitiatief stemt de gemeenteraad in met het zo snel mogelijk uitvoeren van de volgende punten:

De raad besluit dat...

- De doelstellingen uit de meest recente Klimaatwet door de gemeente overgenomen worden (ook wel: *klimaatneutraliteit*).
- De doelstelling van een 100 procent uitstootvrije en 100 procent duurzame gemeentelijke organisatie in 2030 wordt gehanteerd.³

De raad besluit het college opdracht te geven ...

- Ook in onze gemeente 95 procent minder CO₂-uitstoot en 100 procent duurzaam opgewekte energie in Nijmegen in 2050 te realiseren, waarbij de stad 55 procent minder CO₂-uitstoot in 2030.
- Vanaf 2024 vijfjarige klimaatplannen op te stellen, die voortvloeien uit de doelstellingen van de Klimaatwet, waarbij er tevens met jaarlijkse tussendoelen gewerkt wordt.
- De doelstellingen uit de Klimaatwet binnen iedere portefeuille van het college te verankeren, met een uitwerking per programma.
- De klimaatdoelstellingen per portefeuille jaarlijks uit te werken in een klimaatbegroting en deze, net als de financiële meerjarenbegroting, jaarlijks aan de Raad voor te leggen.
- Na uitvoer van de klimaatbegroting, op hetzelfde moment en op dezelfde wijze als gebruikelijk bij de financiële begroting, verantwoording af te leggen over de behaalde resultaten, middels een rapportage aan de raad.
- Het effect op CO₂ bij alle raadsvoorstellen toe te voegen om de impact van beslissingen op het klimaat te laten zien (middels een duurzaamheidsparagraaf).
- In alle aanbestedingen CO₂-criteria toe te voegen.

---

³ Zie: <https://www.nijmegen.nl/over-de-gemeente/dossiers/energieneutraal-2045/plan-minder-co2/>

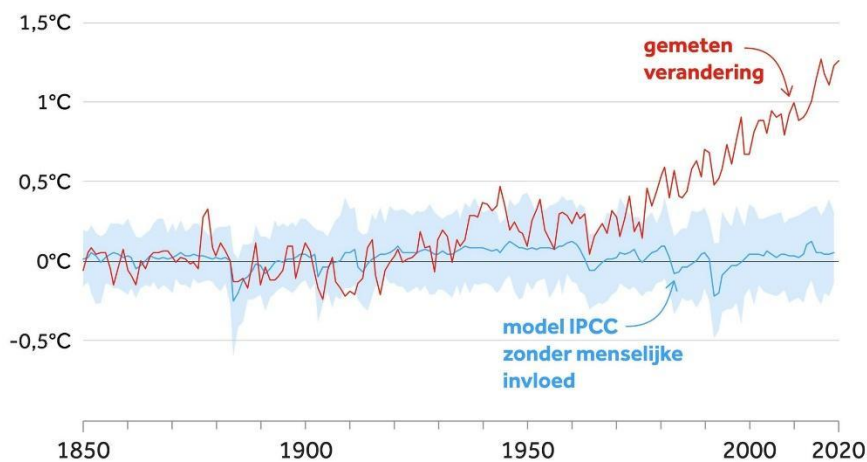
Theoretische achtergrond

Er kunnen een drietal belangrijke ontwikkelingen onderscheiden worden, die als kapstok dienen voor dit initiatiefvoorstel. Als we (I) de recente IPCC-rapporten (2018/2022), (II) de Klimaatwet, en (III) de (ondertussen) wijdverbreide erkenning van de urgentie van het klimaatprobleem in acht nemen, dan wordt duidelijk dat er rigoureuze stappen genomen moeten worden om massale ecocide te voorkomen. De gemeente kan met een klimaatbegroting meer grip krijgen op dit complexe probleem.

I - IPCC Rapporten – waarom actie noodzakelijk is

Het IPCC brengt - sinds 1990 – elk jaar een rapport uit over de oorzaken van klimaatverandering, de impact van klimaatverandering en de (toekomstige) risico's die klimaatverandering met zich meebrengt. In 2018 is er een speciaal rapport uitgebracht, waarin de gevolgen zijn beschreven van een temperatuurstijging van meer dan 1,5 graad Celsius. Dit rapport laat zien dat een stijging van meer dan 1,5 graad desastreuze gevolgen zou hebben voor het klimaat. De intensiteit van deze gevolgen neemt in omvang en intensiteit toe naarmate de opwarming toeneemt. Elke tiende van een graad telt!

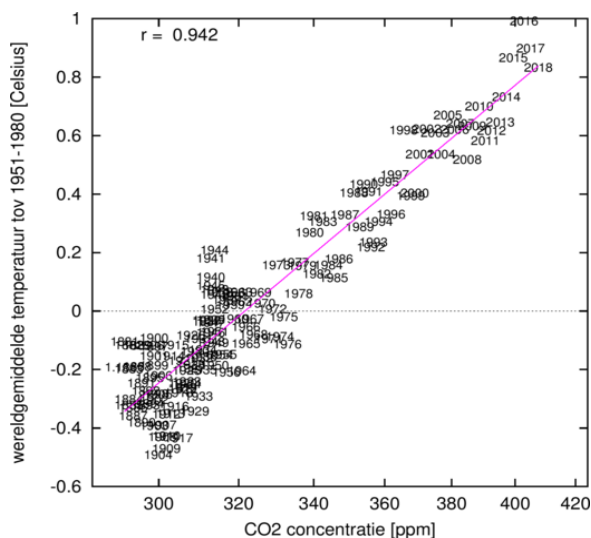
In het rapport van 2018 wordt beschreven dat de opwarming van de aarde wordt versneld door menselijk toedoen (zie fig.1). Ook wordt er gesteld dat er - in het huidige tempo - een opwarming van 1,5 graad Celsius al bereikt zal worden tussen 2030 en 2052.

Figuur 1: Trent opwarming van de aarde met/zonder menselijke invloed op basis van bevindingen IPCC.⁴

⁴ NOS, 'Weer een IPCC-rapport, maar waar kijken klimaatwetenschappers eigenlijk naar?', 20 March 2023, <https://nos.nl/collectie/13871/artikel/2468251-weer-een-ipcc-rapport-maar-waar-kijken-klimaatwetenschappers-eigenlijk-naar>.

Naast de prognoses voor temperatuursverandering, wordt er in het rapport ook ingegaan op de mogelijke interventies en transitie om de opwarming te beperken tot 1,5 graad Celsius te beperken. Het IPCC stelt dat er een 'netto nul uitstoot van CO₂' nodig is in 2050 om de opwarming binnen de 1,5 graad te houden.⁵ In dit voorstel zal dit streven aangeduid worden met klimaatneutraliteit. Dit is rigoureuzer dan energieneutraliteit, omdat het niet alleen om een duurzame energiekering gaat, maar ook (indirecte) uitstoot in acht neemt. In de onderstaande afbeelding (fig.2) wordt het verband tussen temperatuur en de concentratie CO₂ duidelijk zichtbaar.

Figuur 2: wereldgemiddelde temperatuur (NASA/GISTEMP) uitgezet tegen de CO₂ concentratie.⁶

Het belang van rigoureuze en tijdige interventies wordt nogmaals benadrukt in het IPCC rapport uit 2022. De analyse van bevindingen sinds 2014 laat zien dat de 'klimaatssituatie' in tien jaar al snel achteruit is gegaan.

In het rapport van 2022 is vastgesteld dat de toename van de CO₂-uitstoot nooit eerder zo groot was als in het afgelopen decennium,⁷ en dat eerdere beloftes van landen om hun uitstoot aan te pakken, onvoldoende zijn om de opwarming onder de 1,5 graad te houden. Als de realisatie van klimaatmaatregelen op het huidige niveau blijft, dan stevent de aarde af op een opwarming van ongeveer 3,2 graden in het jaar 2100.⁸

⁵ IPCC, 'Summary for Policymakers — Global Warming of 1.5 °C', sectie C1.1, accessed 21 March 2023, p.12 <https://www.ipcc.ch/sr15/chapter/spm/>.

⁶ KNMI, 'Wereldgemiddelde Temperatuur En CO₂ Nemen Verder Toe', geraadpleegd op 21 maart 2023, <https://www.knmi.nl/over-het-knmi/nieuws/wereldgemiddelde-temperatuur-en-co2-nemen-verder-toe>

⁷ IPCC, 2022: Climate Change 2022: Impacts, Adaptation and Vulnerability, Contribution of Working Group II to the Sixth Assessment Report of the Intergovernmental Panel on Climate Change, ed. H.-O. Pörtner, D.C. Roberts, M. Tignor, E.S. Poloczanska, K. Mintenbeck, A. Alegría, M. Craig, S. Langsdorf, S. Löschke, V. Möller, A. Okem, B. Rama (Cambridge en New York: Cambridge University Press, 2022), p.155, doi:10.1017/9781009325844.

⁸ IPCC, 2022: Summary for Policymakers, In: *Climate Change 2022: Impacts, Adaptation, and Vulnerability*, ed.H.-O. Pörtner, D.C. Roberts, E.S. Poloczanska, K. Mintenbeck, M. Tignor, A. Alegría, M. Craig, S. Langsdorf, S. Löschke, V.

Het IPCC benadrukt in haar rapporten ook weer dat er genoeg oplossingen zijn om te voorkomen dat de aarde met meer dan 1,5 graad opwarmt, maar dat deze interventies dan wel onmiddellijk en grootschalig ingezet moeten worden. Zo niet, dan raakt dat 1,5-gradendoel definitief uit het zicht. Uit alle recente rapporten van het IPCC wordt het belang van snel en radicaal ingrijpen duidelijk. Het is aan de (lokale) overheden om hier gehoor aan te geven en in te zetten op duurzaam beleid.

II - De Klimaatwet – Juridische actie is reeds genomen

De Klimaatwet biedt de kaders waarbinnen beleidsplannen van overheden uitgevoerd dienen te worden met het oog op klimaatverandering. De wet is opgesteld naar aanleiding van het Klimaatakkoord in Parijs. Er zijn in Europa afspraken gemaakt om de doelstellingen in het Klimaatakkoord te halen. De EU-lidstaten hebben met elkaar afgesproken dat de EU in 2030 minimaal 55% minder moet uitstoten. In 2050 wil de Europese Unie klimaatneutraal zijn. Dat betekent dat er dan netto geen broeikasgassen meer worden uitgestoten. In Nederland is de Klimaatwet opgesteld naar aanleiding van deze afspraken.

De Klimaatwet beschrijft twee doelen voor 2050: 95 procent minder CO₂-uitstoot en 100 procent duurzaam opgewekte energie (ook wel: klimaatneutraliteit). In de Klimaatwet wordt 2030 als tussenstation beschreven, waarin we 55 procent minder CO₂ mogen uitstoten.⁹

Verder is de wet 'getrapt' opgebouwd: onder de geschetste doelstellingen hangen vijfjaarlijkse klimaatplannen, die de doelen en acties schetsen voor de komende vijf jaar. Deze vijfjaarlijkse klimaatplannen zijn gesynchroniseerd met de vijf jaren rapportages uit de Parijse Klimaatop. Dit zorgt voor stabiliteit in het tot dusverre gemaakte beleid. Denk bijvoorbeeld aan subsidies op zonnepanelen, waarvan de voorwaarden in het verleden vaak zijn veranderd, wat zorgde voor verwarring en een afwachtende houding onder Nederlanders.

Onder het vijfjarenplan hangt de jaarlijkse klimaatbegroting, die de doelen per beleidsterrein voor dat jaar uiteenzet. Er zijn spelregels voor de jaarlijkse klimaatbegroting: doelstellingen mogen onderling tussen ministeries worden uitgewisseld, als de overkoepelende doelen maar behaald worden, en als doelstellingen niet behaald worden, dan moeten de doelstellingen ingehaald worden in het jaar daarna. De regering legt over de klimaatbegroting verantwoording af, net zoals over de financiële begroting.

De doelstellingen die binnen de Klimaatwet staan beschreven gelden natuurlijk ook op lokaal niveau. Ook Nijmegen moet haar steentje bijdragen aan klimaatneutraliteit. Het 100 procent reduceren van de CO₂-

---

Möller, A. Okem, Contribution of Working Group II to the Sixth Assessment Report of the Intergovernmental Panel on Climate Change (Cambridge en New York: Cambridge University Press, 2022), p.16, doi:10.1017/9781009325844.001.

⁹ Zie: <https://wetten.overheid.nl/BWBR0042394/2022-03-02>

uitstoot in vergelijking met 2045 is een ongelofelijk grote opgave, die met veel planning, overlappende belangen en taakvelden samengaat. Het is voor de gemeente Nijmegen van belang om grip te krijgen op (indirecte) uitstoot om de klimaatcrisis zo effectief mogelijk aan te pakken.

III - Publieke noodkreet – een breed gedragen roep tot actie

Het is tevens duidelijk dat klimaatactie niet 'slechts' een papieren werkelijkheid mag hebben. Het is belangrijk de gemaakte afspraken in het oog te houden om te voorkomen dat het lege beloftes zullen worden (de natuur laat hier immers geen ruimte voor).

Er bestaan verschillende geluiden die wijzen op tekortschietingen in de huidige klimaataanpak. Zo blijkt uit de zogenoemde Klimaat- en Energieverkenning, een jaarlijks rapport van het Planbureau voor de Leefomgeving, dat de klimaatdoelen 'met het huidige beleid onhaalbaar zijn'.¹⁰ Daarnaast werd in een artikel het belang van goede informatieverstrekking over uitstoot en vervuiling benadrukt.¹¹ Dit artikel gaat weliswaar over provinciaal beleid, maar laat het belang van overzichtelijke informatieverstrekking aangaande klimaatvervuiling zien. Er is behoefte aan duidelijkheid in de uitvoer van klimaatplannen.

De afgelopen jaren is de roep om actie vanuit de maatschappij steeds harder geworden. Steeds meer mensen worden zich bewust van de kritieke toestand van het klimaat. Uit onderzoek van het CBS blijkt zelfs dat driekwart van de Nederlanders zich actief zorgen maakt over klimaatverandering.¹² Dit komt vervolgens tot uiting in een toename aan klimaatprotesten, zoals: de klimaatmarsen, meerdere afzettingen van de A12 door Extinction Rebellion en studenten die demonstreren tegen de banden die de universiteiten hebben met 'big oil'. Deze protesten wijzen allemaal naar de urgentie van de klimaatcrisis. Het is een noodkreet die de wetenschap poogt bij te staan in een oproep tot actie. Het klimaatprobleem dient serieus opgepakt te worden.

---

¹⁰ NOS, *Nieuw Rapport: klimaatambities groot, maar met dit beleid onhaalbaar*, 1 november 2022, geraadpleegd op 1 april 2023, <https://nos.nl/collectie/13871/artikel/2450657-nieuw-rapport-klimaatambities-groot-maar-met-dit-beleid-onhaalbaar>

¹¹ NOS, *Natuurgebieden in slechte staat, Ecologische Autoriteit wil meer informatie van provincies*, 31 maart 2023, geraadpleegd op 1 april 2023, <https://nos.nl/collectie/13901/artikel/2469602-natuurgebieden-in-slechte-staat-ecologische-autoriteit-wil-meer-informatie-van-provincies>

¹² Centraal Bureau voor de Statistiek, 'Drie kwart Nederlanders maakt zich zorgen over gevolgen klimaatverandering', CBS, 3 juni 2021, geraadpleegd 31 maart 2023, <https://www.cbs.nl/nl-nieuws/2021/22/drie-kwart-nederlanders-maakt-zich-zorgen-over-gevolgen-klimaatverandering>.

De Nijmeegse klimaatbegroting

Het klimaatprobleem is - zo blijkt nog maar eens - urgenter dan ooit. Het is echter lastig om grip te krijgen op dit complexe probleem. In de inleiding van dit voorstel werd al beschreven dat de gemeente in 2011 stelde energieneutraal te willen zijn in 2045. Dit blijkt - met het oog op de IPCC rapporten en Klimaatwet - niet meer voldoende; de stad dient in 2050, maar het liefst ervoor, *klimaatneutraal* te zijn om de opwarming van de aarde binnen de 1,5 graad te houden.

De complexiteit van het klimaatprobleem vraagt gewoonweg meer van de gemeente dan het (reeds) opgestelde beleid op zijn beloop te laten. De klimaatcrisis vergt een proactieve aanpak, die dynamisch doch duidelijk is. Een weergave of we op koers liggen naar de klimaatdoelen is essentieel om de opwarming van de aarde in te perken. Daarom doen de Partij voor de Dieren en GroenLinks in dit initiatiefvoorstel de oproep in Nijmegen een klimaatbegroting op te stellen.

Middels een klimaatbegroting kunnen de klimaatdoelen die de gemeente zichzelf heeft opgelegd gewaarborgd worden. Deze begroting zal tevens inzichtelijk maken of het beleid goed in lijn is met de Klimaatwet. Middels een klimaatbegroting kan de gemeente laten zien dat ze haar verantwoordelijkheid voor de klimaatcrisis serieus neemt. In de klimaatbegroting krijgt de invloed van geïmplementeerd klimaatbeleid concreet - en terugkerend - vorm.

Hoe krijgt een gemeentelijke klimaatbegroting vorm? Dit kan door een vergezicht te schetsen naar 2045-2055 met de CO₂-budgetten en -besparingen die nodig zijn om de doelen te behalen. Dit stelt de gemeente in staat om stil te staan bij vragen als: waar komen de zwaartepunten van besparing te liggen? Waar liggen nog kansen? En het belangrijkste: hoe ligt dit in lijn met de te behalen doelstellingen? De Nijmeegse klimaatbegroting wordt op deze manier gemodelleerd naar de landelijke klimaatbegroting, zoals beschreven in de Klimaatwet.

Met de Nijmeegse klimaatbegroting krijgt de raad een concrete mogelijkheid op de doelen van een klimaatneutraal Nijmegen te sturen. In één oogopslag is te zien waar ruimte is óf waar een knelpunt gaat ontstaan. Hier kan vervolgens tijdig op worden geacteerd, indien nodig. Er kan tevens een bijlage bij de klimaatbegroting opgesteld worden met een overzicht van kansrijke mogelijkheden tot besparing en waar nog moeilijkheden te verwachten zijn. Belangrijk bij het opstellen van een begroting is dat hierin zoveel mogelijk de 'verborgen impact' wordt meegenomen. Ook in de klimaatbegroting moeten we ons blijven afvragen welke impact ons gedrag heeft buiten de gemeentelijke grenzen.

Conclusie

De Klimaatwet biedt het kader waarbinnen gehandeld dient te worden. Dit biedt namelijk stabiliteit door lange termijndoelen en het vijfjarenplan, maar ook flexibiliteit, doordat het iedere vijf jaar opnieuw wordt vastgesteld. Hierdoor kunnen onder andere nieuwe technologische ontwikkelingen geïmplementeerd blijven worden om de klimaatdoelstellingen te behalen. De synchronisatie met de vijf jaren rapportage van de Parijse Klimaatovereenkomst zorgt ervoor dat de plannen zijn afgestemd op het grote geheel.

Door een vertaling van de Klimaatwet naar lokaal niveau wordt landelijke systematiek op gemeentelijk niveau toegepast. Een klimaatbegroting maakt dat de klimaatdoelstellingen duidelijk zichtbaar en controleerbaar worden. Daardoor kan het klimaatbeleid verankerd worden in ieder onderdeel van gemeentelijk beleid - deze werking is terug te zien in de Klimaatbegroting en de voorjaars-Klimaatnota. De jaarlijkse meerjarenbegroting van de gemeente geeft inzicht in wat de gemeente het komende jaar wil uitvoeren en hoeveel geld daarvoor nodig is. De klimaatbegroting maakt een soortgelijke balans op om te zien of dit in lijn is met de doelstellingen binnen het Nijmeegse klimaatbeleid.

Doortastend en zorgvuldig klimaatbeleid wordt met een klimaatbegroting even vanzelfsprekend als doortastend en zorgvuldig financieel beleid. Prudent klimaatbeleid kent dan ook baten en lasten, een overzicht van uitgaven (uitstoot) en ontvangsten (mitigerende omstandigheden) en een CO₂ begin- en eindbalans. Het dwingt tot secuur kijken, en echt nadenken wat duurzamer kan.

Onze klimaatambities zijn enkele jaren geleden vastgelegd. In 2045 wil Nijmegen energieneutraal zijn. Er zijn in de afgelopen jaren veel stappen gezet in het borgen van de verduurzaming van de stad. Dit is zowel tot uiting gekomen in beleid, als ook in gerealiseerde projecten in de stad. De gemeente is goed op weg en wil haar verantwoordelijkheid nemen. Een klimaatbegroting is volgens Partij voor de Dieren en GroenLinks een onmisbare stok achter de deur om de doelen niet uit het oog te verliezen en om zo goed mogelijk overzicht op dit complexe probleem te houden.

De gemeente Nijmegen is in staat de zware klimaatdoelstellingen te halen. Dit kan echter alleen met ambitieus beleid, een duidelijk plan en jaarlijkse planning en controle.

Dekking

Een klimaatbegroting vergt de nodige aandacht en inspanning. Het is daarom essentieel een duidelijk beeld te krijgen of, en zo ja, welke dekking nodig is. In dit gedeelte willen we kort stilstaan bij de praktische

uitdagingen die de uitvoering van dit voorstel met zich mee kan brengen. Zoals eerder beschreven, verwijst een klimaatbegroting naar een document waarin de verwachte inkomsten en uitgaven met betrekking tot CO₂-uitstoot en energieverbruik van de gemeente Nijmegen worden opgenomen. Daarnaast fungeert dit document als een monitor voor het klimaatbeleid en wordt het een standaardonderdeel bij het vormgeven en uitvoeren van beleid, vergelijkbaar met de financiële begroting.

Om een klimaatbegroting te realiseren is menskracht nodig. Het is echter niet nodig om extra fte's specifiek voor de klimaatbegroting vrij te maken. Dit komt door het bestaande repertoire aan documenten met betrekking tot klimaataanpak en energietransitie. Momenteel zijn er verschillende documenten beschikbaar, zoals het Milieujaarverslag, de Energiemonitor, de Warmtevisie, de Duurzame Bronnenstrategie, de Stads- en wijkmonitor, de jaarlijkse voortgangsbrieven energietransitie, de jaarbrief Luchtkwaliteit en de RES. In deze documenten is verspreid informatie te vinden over de ontvangsten en uitgaven met betrekking tot CO₂-uitstoot en energieverbruik. Deze verscheidenheid aan documenten zorgt echter voor extra werk aan de uitvoerende kant en bemoeilijkt de controlerende functie van de raad.

Om op de lange termijn beter overzicht te behouden, zijn er al plannen om deze versnippering tegen te gaan door middel van een 'bundeldocument'. Dit is goed nieuws wat betreft de financiële dekking voor dit initiatiefvoorstel. Het intensiveren van dit project is namelijk al in de plannen opgenomen. De klimaatbegroting kan worden gezien als een bundeldocument, waarbij een rapportage hoort. Door de bestaande plannen om overzicht te creëren in te vullen met de voorgestelde klimaatbegroting, hoeven er geen fte's van andere projecten te worden weggehaald. Dit initiatiefvoorstel komt dus op het juiste moment.

Het uiteindelijke doel van het bundelen van de genoemde lijst met documenten is het verkrijgen van inzicht in de voortgang van de klimaatdoelen die door de gemeente zijn gesteld. Een klimaatbegroting, waarin de ontvangsten en uitgaven met betrekking tot CO₂-uitstoot en energieverbruik worden opgenomen, voorziet in deze behoefte. Er zijn echter enkele specifieke onderdelen in de genoemde lijst met documenten die niet onder de begroting vallen, zoals interne verduurzaming, klimaatadaptatie en groen. Deze projecten dragen bij aan het vergroenen van Nijmegen of de implementatie van specifieke interne duurzaamheidsstrategieën, maar geven geen inzicht in het algehele energieverbruik of de CO₂-uitstoot. Het opstellen van afzonderlijke documenten voor deze specifieke onderdelen zal niet leiden tot meer versnippering, omdat de documenten duidelijk worden ingedeeld op basis van hun specifieke doel. De klimaatbegroting zal dienen als de kern waarin de stand van zaken wordt weergegeven. Voor specifieke informatie kunnen andere documenten geraadpleegd worden.

Kortom, een klimaatbegroting waarin de ontvangsten en uitgaven met betrekking tot CO₂-uitstoot en energieverbruik worden opgenomen, zorgt voor meer grip op de klimaatdoelstellingen. Het voorziet in de behoefte aan duidelijkheid en overzicht. Dit initiatiefvoorstel komt op het juiste moment, omdat het kan

dienen als een duidelijk raamwerk voor het beoogde bundeldocument. De vereisten van dit raamwerk worden uiteengezet in de beslispunten.